Nr. 103. Kraków, Sobota 8 Marca 1919. Rok XXXVIII.

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

PRENUMERATA WYNOSI:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
w Krakowie	102 K — h	51 K — h	25 K 50 h	8 K 50 h
z odnoszeniem do domu	120 „ — „	60 „ — „	30 „ — „	10 „ — „
w Polsce: z jednoraz. przes. pocz.	120 „ — „	60 „ — „	30 „ — „	10 „ — „
z dwuraz.	132 „ — „	66 „ — „	33 „ — „	11 „ — „
w państwie niemieckiem	132 „ — „	66 „ — „	33 „ — „	11 „ — „
w innych państwach	144 „ — „	72 „ — „	36 „ — „	12 „ — „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) opłaca się nadsyłać wprost do Administracyi „Nowej Reformy“ w Krakowie. — Nr. rach. pocz. Kasy oszczędności 857.464.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3. — Telefon Redakcyi 41, Administracyi 241, dla rozmów zamiejscowych 1572. — Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 20 halerzy: w Biurze dzienników S. Sokołowskiego ulica Trzeciego Maja l. 5 i w Biurze Piohna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 20 halerzy.

NOWA REFORMA

WYDANIE POPOŁUDNIOWE

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9. — Biuro dzienników M. Hupcsyca, ul. Jagiellońska 7. — Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie: Biuro dzienników A. Buchsteb, ulica Karola Ludwika l. 21; — S. Sokołowski, ulica Trzeciego Maja l. 5 W Jarosławiu: J. Soszyńska. — W Tarnowie: M. Rockach. — W Wiedniu: Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I., Wollzeile 6; — M. Dukes Nachf.; Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu); — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze); — H. Schalek (Wollzeile). — w Paryżu Société Mutuele de Publicité, A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 14.

Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się po cenie 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów

W przededniu strajku kolejowego.

Warszawa, 8 marca. Pod powyższym tytułem pisze »Kuryer Polski«:

Zatarg między Związkiem kolejowym z jednej strony, a ministeryum komunikacyi i dyrekcyą kolejową z drugiej przybiera coraz ostrzejsze formy. Kierownicze władze kolejowe nie chcą się zgodzić na praktyczne zastosowanie niektórych artykułów ust., przyjętej na Zjeździe kolejarzy i zatwierdzonej przez ministeryum. — Kierownicy Związku nie mogą znów postępować wbrew ustawie i uchwałom Związku.

Rdzeniem zatargu jest art. ustawy, przewidujący, że na wszystkie stanowiska w kolejnictwie, prócz stanowisk kierowniczych, mianowania mogą być uskuteczniane w porozumieniu ze Związkiem. Otóż ani ministeryum, ani dyrekcya kolei do artykułu tego nie chca się stosować. Związek zaś twierdzi, że z chwilą kiedy ministeryum ustawę zatwierdziło, do przestrzegania praktycznego ustawy tem samem się zobowiązało.

Dnia 7 b. m. właśnie kierownicy Związku zastanawiali się nad tem, jak dalekie konsekwencye należałoby wyciągnąć wobec tego, że dyrekcye kolei coraz mniej liczą się z ustawą i uchwałami Związku kolejarzy. Dnia 8 b. m. odbędzie się konferencya porozumiewawcza z przedstawicielami Rady Delegatów Robotniczych. Nastrój wśród kolejarzy panuje naogół dość podniecony i należy się spodziewać, że nawet do strajku dojść może. W każdym razie część kolejarzy jest zdania, że tylko na tej drodze uda im się uzyskać satysfakcyę.

O ile strajk byłby postanowiony, czego miejmy nadzieję da się uniknąć, to byłby on proklamowany na środek przyszłego tygodnia.

Z komisyj sejmowych.

Warszawa, 8 marca (PAT). Komisya odbudowy kraju pod przewodnictwem p. Kędziora odbyła zebranie w obecności ministra robót publicznych Pruchnika. Załatwiono szereg wniosków, wniesionych w Sejmie przez posłów w sprawach lokalnej odbudowy.

Również odbyła posiedzenie komisya robót publicznych pod przewodnictwem p. Skulskiego w obecności ministra Pruchnika, który zdał sprawę z dotychczasowej działalności ministerstwa robót publicznych. W dyskusyi, jaka się wywiązała, komisya zażądała, aby ministerstwo robót publicznych przedłożyło program większych robót publicznych. Komisya rozpatrywała dalej sprawę udzielenia kredytu państwowego ciałom samorządu na roboty lokalne. Dalej przydzielono dekrety i wnioski sejmowe referentom i wezwano ministerstwo robót publicznych, aby przedstawiło kilka projektów **większych robót publicznych dla zapobieżenia bezrobocia, między innymi chodzi o wał ochronny po lewym brzegu Wisły na przestrzeni danej granicy, dalej o nowe koleje, regulacyę rzek itp.**

O rekonstrukcyę gabinetu.

Warszawa, 8 marca. »Kuryer Poranny« pisze: Jak się zdaje sprawa rekonstrukcyi gabinetu zajmuje coraz więcej miejsca w poufnych pertraktacyach między ugrupowaniami sejmowemi, przyczem poza stronnictwami ludowemi silny w tej mierze wpływ wywierają enludowcy. Mówią znowu o możliwości obsadzenia stanowiska min. wojny osobą cywilną, przyczem jako motyw podają momenty czysto polityczne, które przypadną do załatwienia temu ministrowi.

Gabinet miałby, jak mówią, charakter czysto parlamentarny.

Przymusowa pożyczka.

Warszawa, 8 marca. Na konferencyi u ministra Englicha osiągnięto porozumienie co do sprawy opodatkowania not obiegowych i ich ostemplowania, nadto w sprawie **pożyczki przymusowej**.

W przedłożeniu rządowem o **pożyczce państwowej** nie będzie zastosowana progresya, lecz stopa jednolita w wysokości 50 procent.

Rozstrzygnięcie sporu czesko-polskiego.

Wiedeń, 8 marca. (PAT). »Wiener Morgen-Zeitung« donosi z Lugano:

Według pewnych informacyj **z Paryża, rozstrzygnięcie w sprawie czesko-polskiej zapadło już na konferencyi pokojowej. Polacy otrzymują Cieszyn, zaś republika czesko-słowacka będzie odszkodowaną przez przydzielenie do niej** Raciborza.

Rozruchy na Słowaczyźnie.

Wiedeń, 8 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

W Koszycach wybuchł ponownie strajk. Robotnicy oświadczyli, że powrócą do pracy, jeżeli Czesi opuszczą miasto. Władze czeskie starają się przy pomocy siły zbrojnej zmusić robotników do powrotu do pracy. **Uwięziły one wielu wybitnych obywateli i uprowadziły wielu zakładników.**

Stan wojenny na Słowaczyźnie.

Preszburg, 8 marca. (PAT). Czeska komenda wojskowa proklamowała stan wojenny na całej Słowaczyźnie, uzasadniając to zarządzenie koniecznością stłumienia niepokojów, jakiekolwiekby one miały być rodzaju, oraz potrzebą zabezpieczenia komunikacyi.

Strajk górników na Górnym Śląsku.

Bytom, 8 marca. (Telef.). Strajk górników na Górnym Śląsku szerzy się coraz bardziej. Dotychczas zastanowiono pracę w 16 kopalniach.

Z komunikatu Rusinów.

Wiedeń, 8 marca. (PAT). Komunikat ukraiński, datowany ze Stanisławowa, z dnia 6-go b. m. powiada:

W okolicy Bełzca zajęli Polacy Prusinów, zostali jednak **wyparci**.

Ciężka artylerya ukraińska ostrzeliwała dworzec główny we Lwowie. O godzinie 5 po południu słyszano **silne detonacye w okolicy dworca, które trwały przez pół godziny.** Równocześnie zauważono **wielki ogień.**

Artylerya ukraińska ostrzeliwała Chyrów.

Poza tem na froncie spokój.

Niemcy nie chcą przepuszczać przez swe terytoryum.

Weimar, 8 marca. (Telef.). Niemcy nie godzą się **na żądanie udzielenia pozwolenia** przewozu środków żywności do Czech **przez** Niemcy. Również oporne stanowisko zajmują Niemcy w sprawie **pozwolenia na przejazd korpusu generała Hallera przez Niemcy do Polski.**

Konferencya pokojowa a Niemcy.

Haga, 8 marca. »Philadelphia Ledger« donosi z Paryża:

Wyłania się obawa, że zawarcie pokoju z Niemcami **przyjdzie za późno**, jeżeli obecny rząd niemiecki upadnie, **a bolszewicy przyjdą do władzy**. Z tego powodu kongres obraduje z ogromną szybkością, ażeby przyprowadzić do skutku pokój **przed katastrofą w Niemczech.**

Sprawozdania z Niemiec są **niepokojące**. W Bawaryi bolszewicy są górą, a można się obawiać, że **wkrótce nastąpi to w całych Niemczech.** Odpowiedzialność za to spada na wszystkie ludy. Francya, Anglia i Włochy utrudniają zaopatrzenie w żywność państwa centralne. Wszystkie państwa, z wyjątkiem Ameryki, ociągały się z braniem udziału w konferencyi pokojowej.

Wilson widzi, że Liga narodów nie przyjdzie do skutku, jeżeli wszystkie państwa nie będą zadowolone co do swoich żądań. **Bolszewicy mają w Niemczech przewagę**, a jest rzeczą powszechnie wiadomą, że **bolszewicy nie zawrą pokoju z koalicyą** i kwestya niemiecka stanie się taką samą, jak kwestya rosyjska.

(Telegram ten, z wiedzą czy bez wiedzy redakcyi wymienionego pisma, przedstawia sprawę zawarcia pokoju w sposób tendencyjny na korzyść Niemców. Jak wiadomo, Niemcy pragną jak najrychlejszego i o ile możności nie druzgocącego pokoju, ażeby zaś to osiągnąć, straszą oddawna koalicyę niemieckim bolszewizmem. Przyp. red.)

Zakończenie strajku generalnego.

Wiedeń, 8 marca. (Telef.). »N. Fr. Presse« donosi z Berlina: **Strajk generalny skończył się o godzinie 7 wieczorem.** Na kolei podziemnej ruch normalny przywrócony. Zecerzy w drukarniach podjęli również pracę. W mieście przywrócono komunikacyę telefoniczną. — W niektórych punktach miasta toczą się jeszcze walki, ale jest nadzieja, że w najbliższych godzinach nastąpi zupełna pacyfikacya miasta.

Berlin, 8 marca. (PAT). Wczoraj o godzinie 7 wieczorem można było **uważać strajk faktycznie za zakończony.** Ruch na kolei podziemnej został podjęty. Zecerzy wrócili do pracy.

Ofiar zajść podczas ostatniego strajku zbrojnego **było bardzo wiele. Ma być kilkuset ludzi zabitych, rannych zaś ma być 1.000.** Wśród zabitych **jest także bardzo wielu żołnierzy z wojska rządowego.**

Krwawa noc w Berlinie.

Berlin, 8 marca. W nocy z dnia 5 na 6 om. zgromadził się na placu Aleksandra i na sąsiednich ulicach i placach tłum, liczący 30.000 do 40.000 osób. Równocześnie przybyły tam oddziały republikańskiej straży wojskowej i dywizyi marynarzy, uzbrojone w działa, karabiny maszynowe, granaty ręczne, kulomioty, bomby gazowe itd. Tłum powitał tych żołnierzy z uniesieniem, wiedząc, że przeszły na jego stronę.

Tłum ludu i wojsko otoczyły policyę i koszary. Około północy wywiązała się nadzwyczajnie krwawa walka o posiadanie tych gmachów. — Powstańcy bombardowali gmach policyi pociskami z pięciu dział, urządzając od czasu do czasu szturmy, ażeby zdobyć dziedzińce.

Częściowe zwycięstwo wojsk rządowych.

Berlin, 8 marca. Wojska rządowe zdobyły śródmieście, z którego wyparły spartakowców. Rozmaite gmachy publiczne, zwłaszcza szkoły, zajęte przez Spartakowców, odzyskały prawie całkowicie wojska rządowe.

Niemcy przeciw koalicyi.

Wiedeń, 8 marca. (PAT). »Neue Fr. Presse« donosi z Berlina: **Niemcy odrzucili żądanie koalicyi**, aby przez Niemcy przetransportować środki żywności **do Czech**. Niemcy zasłaniają się **brakiem** wagonów. Również odmowne stanowisko zajęła komisya niemiecka w sprawie propozycyi koalicyi, aby znajdujący się we Francyi **korpus polski generała Hallera przetransportować przez Niemcy do Polski.** Informator dziennika dodaje, że w tej kwestyi **toczą się jeszcze obecnie rokowania.**

O wydanie niemieckiej floty handlowej.

Wiedeń, 8 marca. »N. W. Tagblatt« donosi z Berlina: Rząd niemiecki trwa nadal na stanowisku, że **kwestya wydania floty handlowej załatwioną być musi bezwarunkowo łącznie z kwestyą zaopatrzenia Niemiec w żywność.** Koalicya pragnie kwestyę tę odrębnie traktować. **Dotychczas porozumienia nie osiągnięto.**

Z konferencyi pokojowej.

Wiedeń, 8 marca (Telef.) »Fremden-Blatt« donosi z Lucerny: Sfery poinformowane twierdzą, że **Lloyd George** przyjedzie do Paryża z końcem b. tygodnia, minister Orlando 11 bm., **a Wilson 13 bm.**

Preliminarz pokoju zawarty zostanie między **16 a 25 marca.**

Następne plenarne posiedzenie konferencyi pokojowej odbędzie się prawdopodobnie 25 bm. poczem Wilson odwiedzi Belgię.

Na dzień 1 kwietnia zaproszeni będą delegaci niemieccy.

Z końcem marca zawarty zostanie pokój także z Austryą, Bułgaryą i Turcyą.

Pertrakcye pokojowe.

Paryż, 8 marca. Przerwa w pertraktacyach w Spaa spowoduje prawdopodobnie dłuższą przerwę prac dotychczasowych komisyj. Anglicy i Amerykanie uznali obecnie, że nieprzebłagane stanowisko Francyi w sprawie zaopatrzenia w żywność Niemiec powoduje poważne niebezpieczeństwo dla całego świata. Anglicy i Amerykanie starać się będą wszelkimi sposobami usunąć opozycyę francuską.

Po załatwieniu sprawy zaopatrzenia w żywność mocarstw centralnych zajmie się konferencya kwestyą b. obszaru cesarstwa tureckiego. Obszary te obsadzi armia amerykańska, a nadto Rosya, Francy i Włochy w sile 300.000 ludzi. Następnie będzie omawiana kwestya zwrotu Niemcom kablu podziemnego. Ameryka stoi na stanowisku, że Niemcom zwrot kablu się należy.

Austrya państwem neutralnem.

Paryż, 8 marca. (PAT). »Temps« rozważa sprawę **niemieckiej Austryi** i proponuje, aby zaopatrzyć niemiecką Austryę w **środki żywności**, lecz aby uczynić to zawisłem od uczynienia z Austryi **państwa neutralnego pod ochroną związku narodów.** Odpowiadałoby to najlepiej interesom niemieckiej Austryi.

Warunki Focha wobec Niemiec.

Londyn, 8 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Wiadomości, nadchodzące z Niemiec, są niepokojące. Konferencya pokojowa musi szybko powziąć decyzye. Polityczny korespondent »Timesa« pisze: Powinno się pamiętać o tem, że od czasu podpisania pierwszego rozejmu wybuchły w Niemczech większe lub mniejsze zamieszki. Kampania prasy przeciw warunkom, które alianci mają nałożyć na Niemcy, była zapowiedzią odnowienia się spartakizmu. Warunki marszałka Focha, jakie będą nałożone na Niemcy są dwojakiego rodzaju: Jedne są stałe, drugie przejściowe. Na porządku dziennym jest teraz załatwienie sprawy kanału kilońskiego, Helgolandu i przyszłych granic Niemiec.

O zwrot trofeów wojennych.

Paryż, 8 marca. (PAT). Radiotelegram stacyi iskrowej krakowskiej.

Grupa niezawisła Izby deputowanych zgłosiła następujący wniosek: Grupa niezawisła wyraża pod adresem prezydenta ministrów życzenie, żeby trofea i materyał artyleryjski, zdobyty przez Austryę i Niemcy w latach 1914 i 1915, jako też przez Niemcy w latach 1870 i 1871, **został w całości zwrócony Francyi** i aby zwrot ten został oficyalnie podany do wiadomości ludu francuskiego.

Manifestacya unii łacińskiej.

Paryż, 8 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

W czwartek po południu odbyła się w Sorbonie **uroczysta manifestacya unii łacińskiej**, francusko-włoskiej. P. Bartho, który przewodniczył temu zebraniu, podniósł wielkie znaczenie tej manifestacyi i głębokich motywów tego zjednoczenia, opartego na tradycyi obu bratnich narodów, które połączyły się, ażeby odeprzeć niecny zamach barbarzyńców i uratować przed nimi świat i cywilizacyę. Mowca podnosi dalej, jakie znaczenie miało wstąpienie Włoch do sojuszu dla zwycięstwa nad Marną i sławił bohaterstwa żołnierzy włoskich i francuskich.

Stan zdrowia Clemenceau.

Genewa, 8 marca (Telef.) Clemenceau cierpi z powodu dotkliwego kaszlu i spędza z tego powodu noce bezsenne. Lekarze zarządzili ponowne badanie promieniami Roentgena. Clemenceau wyjechać ma na dłuższą kuracyę do Vichy.

Represye włosko-austryackie.

Paryż, 8 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Ponieważ rząd austryacki nie chciał wydać Włochom wagonów i lokomotyw, a tem samem uchylił się od wypełnienia obowiązków, nałożonych nań warunkami rozejmu, **rząd włoski wstrzymał wysyłkę czwartego pociągu z żywnością**, przeznaczonego dla Austryi. To poskutkowało natychmiast. Wagony i lokomotywy zostały dostarczone, poczem pociąg żywnościowy dla Austryi odszedł bez przeszkód.

O niezawisłość Ukrainy.

Paryż, 8 marca. (PAT). »Petit Parisien« donosi, że delegacya ukraińska w Paryżu wystosowała do francuskiego ministra spraw zagranicznych, Pichona, pismo z prośbą o zakomunikowanie go konferencyi pokojowej. Pismo to prosi konferencyę pokojową, aby uznała niezawisłą, z woli ludu, suwerenną **Rzeczpospolitą ukraińską.** Rząd republiki ukraińskiej ma zaszczyt przypomnieć konferencyi pokojowej, że cała historya ludu ukraińskiego, od pierwszej chwili jego istnienia w Europie, jest historyą państwa niezawisłego i walki o wolność.

Mobilizacya wojsk ukraińskich.

Wiedeń, 8 marca. (PAT). Pełnomocnik zachodniej ukraińskiej republiki ogłasza wezwanie do wszystkich oficerów byłej armii austro-węgierskiej pochodzenia ukraińskiego w wieku do lat 50, aby się zgłaszali do służby w wojsku ukraińskiem. Wezwanie to powołuje także do wstępowania do wojska ukraińskiego byłych żołnierzy armii austro-węgierskiej narodowości ukraińskiej z roczników od 1883 do 1901.

Anglia okupuje Niemcy.

Londyn, 8 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Część armii brytyjskiej trzyma straż na granicach Niemiec, na brzegu najsławniejszej rzeki niemieckiej i do jednego z najznakomitszych miast niemieckich, przyczółki mostowe, które armie zajmują, pozwalają jej każdej chwili prędko wpaść do Niemiec w razie, gdyby Niemcy nie wypełniły przyjętych warunków. Wojska muszą podlegać ścisłej dyscyplinie. Mieszkańcy krajów okupowanych będą traktowani, ani surowo, ani poufale. Wojsko brytyjskie ma zachować największą wydatność militarną, tak aby mogło spełnić każdą powinność. Dodatek do płacy, dany nowym żołnierzom armii okupacyjnej, powinien dać możność odłożenia sobie w czasie roku pewnej sumy pieniędzy, która pozwoli im po wyjściu z armii dostać dobre zajęcie w życiu cywilnem. Nowi żołnierze są spadkobiercami chwały, zdobytej przez armię brytyjskie, mogą dalej prowadzić wielkie tradycye odwagi. Mogą oni zresztą liczyć na szybki powrót.

Serbowie opuszczają Temeszvar.

Wiedeń, 8 marca. (Telef.). »N. Fr. Presse« donosi z Lublany: Serbowie otrzymali od koalicyi polecenie **opuszczenia Temesvaru.** Rozkazowi temu uczynią zadość.

Protest Niemców przeciw gwałtom w Czechach.

Wiedeń, 8 marca. (PAT). Niemiecko-austryacki urząd do spraw zagranicznych wysłał do poselstw neutralnych notę cyrkularną, w której wobec całego świata cywilizowanego zakłada protest przeciw gwałtom, popełnianym na Niemcach w Czechach. Nota stwierdza, że Niemcy urządzają w Czechach tylko spokojne manifestacye na rzecz prawa stanowienia. Liczbę ofiar zajść w Czechach podają na 100, w tem 30 zabitych. Zajścia te — powiada dalej nota — dają wyobrażenie o tem, jakie niebezpieczeństwo istniałoby trwale dla Europy, gdyby obszary niemieckie zostały przyłączone do Czech.

Ustawa zasadnicza niemieckiej Austryi.

Wiedeń, 8 marca. Komisya konstytucyjna Zgromadzenia narodowego przyjęła bez zmiany projekt rządowy ustawy zasadniczej. Wedle tej ustawy niemiecka Austrya będzie demokratyczną republiką, a wszystkie władze publiczne będzie ustanawiać lud. Republika austryacko-niemiecka będzie częścią składową republiki niemieckiej.

Bolszewicy rozszerzają teren działalności.

Wiedeń, 8 marca. (PAT). Ze Sztokholmu donoszą: Prezydent komuny petersburskiej, Zinowiew, oświadczył na zgromadzeniu sowietu: Przeznaczeniem naszej czerwonej armii nie jest jedynie prowadzenie wojny w Rosyi. Musi ona także walczyć na ulicach Londynu, Paryża i Rzymu w imię wielkiej idei komunizmu. Pozostajemy w bezpośrednich stosunkach ze Spartakowcami niemieckimi. Niestety, w ostatnich dniach Hindenburg na pruskiej granicy wschodniej zajął cały szereg wagonów, wiozących broń dla armii czerwonej.

Kobiety rosyjskie wołają o ratunek.

Paryż, 8 marca. (PAT). Radiotelegram stacyi iskrowej krakowskiej.

Prezydentka narodowego Związku kobiet francuskich wystosowała list do prezydenta konferencyi pokojowej, w którym pisze: Wiadomości, nadchodzące z Rosyi, są poruszające. Należy odpowiedzieć na wołanie kobiet rosyjskich, które zwracają się do konferencyi pokojowej z prośbą o pomoc. Proszą one, aby je wybawić z cierpień i wstydu, który czeka tysiące kobiet niewinnych. **Socyalizacya kobiet między rokiem 18 a 25 życia, przeprowadzona przez bolszewików, sprowadza je do stanowiska prostytutek i wydaje je na łup nieokiełzanych zmysłów.** W imieniu wszystkich matek i dzieci prosi rosyjska Rada kobiet, aby konferencya pokojowa zgniotła tych, którzy teroryzują Rosyę.

Kler prawosławny przeciw bolszewikom.

Paryż, 8 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Arcybiskup Tomska, obecny szef liberalnego kościoła rosyjskiego, posiada oficyalne dokumenty o śmierci metropolity Włodzimierza, zamordowanego w Kijowie przez bolszewików wraz z biskupami Tobolska, Perma i 16 innych miejscowości. Z tego powodu **kościół rzucił klątwę na bolszewików i popiera usilnie generała Kołczaka, co wywołało wielkie wrażenie w całym kraju.**

Organizacya „Orderu Romanowych“.

Poznań, 8 marca (PAT). Iskrowo. Piotrogradzka agencya telegraficzna **donosi** o rozwiązaniu organizacyi kontrrewolucyjnej, składającej się głównie **z oficerów, szlachty i studentów**, organizacya nazywała się »Orderem Romanowych«, miała z ententą **ścisły związek** i utrzymywała w **sowiecie czerwonej gwardyi szpiegów.**

Głód w Rosyi.

Londyn, 8 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Jeńcy, którzy powrócili teraz z Rosyi do Anglii, opowiadają o okropnych cierpieniach, jakie przeszli. Dręczył ich głód, a w barakach panował wszędzie tyfus. W Rosyi panuje obecnie tak wielki brak węgla i drzewa, że miliony ludzi muszą się obchodzić bez światła i opału. — Jeńcy twierdzą, że Kreml jest obecnie składem materyałów opałowych. Jedyne zaopatrzenie miast stanowi to, co się siłą zabierze chłopom. Ceny są ogromne. Funt wieprzowiny kosztuje 5 do 6 funtów szterlingów, funt masła 9 do 10 funtów szterlingów, herbaty 5 funtów szterlingów, kartofli 5 funtów szt.

Banknoty czeskie.

Wiedeń, 8 marca. (PAT). z Pragi donoszą, że **ostemplowanie banknotów w Czechach** jest tylko chwilowem zarządzeniem, gdyż będą wydrukowane **nowe banknoty czeskie**, które później będzie się wydawało za banknoty ostemplowane.

Sprawa konsula Schwarza.

Praga, 8 marca. Wicekonsul Rzeszy niemieckiej dr Schwarz, którego policya uwięziła z powodu agitacyi za oderwaniem niemieckich ziem od Czech, został **odstawiony do więzienia sądu karnego.**

Palestyna dla żydów.

Wiedeń, 8 marca. »Jüd. Corr.« donosi ze Sztokholmu: Wilson przyjął w poniedziałek delegacyę amerykańskiego żydowskiego kongresu. W przemówieniu swem oświadczył, że godzi się na stanowisko Balfoura w sprawie Palestyny. Wilson jest zdania, że koalicya uzna Palestynę jako odpowiednie terytoryum dla żydowskiej społeczności.

Z kongresu syonistów.

Wiedeń, 8 marca. (PAT). Ze Sztokholmu donoszą:

Kongres **syonistów** w Londynie uchwalił zwołać w czasie od dnia 10 do 15 marca konferencyę przedstawicieli **wszystkich żydowskich Rad narodowych** i delegacyj amerykańskiego kongresu żydowskiego. Celem konferencyi będzie przeprowadzenie akcyi w sprawie **praw narodowych żydów na wschodzie**, aby sprawą tą zainteresować konferencyę pokojową.

Sprawy amerykańskie.

Waszyngton, 8 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Kongres amerykański odroczył się bez terminu. Izba niższa odbywała w ostatnim dniu sesye w bardzo ważnych sprawach prawodawstwa. Nie zostały uchwalone następujące prawa. Prawo o długach, wydatki na administracyę kolei 75.000.000 dolarów na stworzenie armii 504.000 ludzi, 66,000.000 na marynarkę handlową. Również nie przeszło prawo o budowaniu ferm dla żołnierzy i marynarzy i prawo zabraniające sprzedaży alkoholu.

Ograniczenie wywozu korków.

Waszyngton, 8 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Rząd amerykański wprowadził ograniczenia w wywozie korków do krajów neutralnych.

Nowy gabinet czarnogórski.

Paryż, 8 marca (PAT). Król czarnogórski aprobował nowy skład gabinetu z Plamenasem na czele, który jest jednocześnie ministrem spraw zagranicznych.

Nowy emir Afganistanu.

Poznań, 8 marca (PAT). Biuro Wolffa donosi za Reuterem, iż trzeci syn zamordowanego emira Afganistanu ogłosił się emirem.

O armii Hallera.

W warszawskim „Kuryerze Polskim", znajdujemy wywiad z jednym z najwybitniejszych członków amerykańskiej misyi Czerwonego Krzyża podpułkownikiem Fr. Fronczakiem. Współpracownik „Kuryera" przedewszystkiem zainterpelował podpułkown. Fronczaka na temat wciąż jeszcze aktualnej i palącej sprawy powrotu wojsk gen. Hallera. Jak się okazuje, podpułkownik Fronczak widział się i rozmawiał z gen. Hallerem zaledwie 5 minut przed swym wyjazdem do Warszawy.

— Proszę pana oznajmić w Warszawie — rzekł gen. Haller podpułk. Fronczakowi — że będę w Warszawie najpóźniej 20 marca.

Następnie podpułkown. mówił:

— Natychmiast po zawieszeniu broni z Niemcami wojska polskie zostały wycofane z Auvergne, gdzie się głównie znajdowały, i miały być niezwłocznie wyekspedyowane do Polski. Komitet narodowy czynił wszystko, by przyspieszyć powrót wojsk naszych do kraju. Natomiast rządy państw koalicyjnych z powodu widocznie nieścisłych informacyj z kraju, starały się powrót wojsk polskich opóźnić, obawiając się antagonizmu między wojskami komendanta Piłsudskiego a wojskami gen. Hallera. Dopiero później, gdy zaczęły napływać obszerniejsze informacye, marszałek Foch orzekł, że powrotowi wojsk gen. Hallera do Polski dalszych przeszkód stawiać nie należy. Wówczas jednak spostrzegliśmy jakie przeszkody o charakterze technicznym piętrzą się przed nami. Przedewszystkiem szło o to, że Niemcy nie chcieli w żaden sposób dopuścić do obsadzenia przez wojska polskie kolei Gdańsk—Toruń, a to dla transportu wojsk jest rzeczą bezwarunkowo konieczny. Pod presyą marszałka Focha, który polecił tę sprawę misyi sojuszniczej, bawiącej obecnie w Poznaniu, udało się zmusić Niemców do nie sprzeciwiania się obsadzeniu linii kolejowej Gdańsk—Toruń przez wojska polskie. Pozostały jeszcze tylko kwestye aprowizacyi, komunikacyi itd., które będą również załatwione w czasie najbliższym.

Stan armii gen. Hallera jest jaknajlepszy, jest ona doskonale wyćwiczoną i z wyjątkiem oddziałów z frontu włoskiego — umundurowana i zaopatrzona jak najlepiej. O jej wartości bojowej mówić chyba zbyteczne. Wojska nasze bohatersko walczyły przez cały czas przeciwko Niemcom, specyalnie odznaczały się pod Sillery, pod Saint-Hilaire, zaś 25 żołnierzy naszych wzięło 225 jeńców i tyleż położyli trupem.

Co do liczebności wojsk polskich na obczyźnie wogóle, to jeśli liczyć wojska nasze, znajdujące się we Francyi, Anglii, we Włoszech, na Syberyi, na Murmanie, to będzie ich ogółem, według obliczeń Komitetu Narodowego w Paryżu — 97.000.

W końcu chciałbym sprostować pogłoski, rozsiewane w kraju i zagranicą o rzekomo znacznych stratach korpusu jen. Hallera. Otóż według oficyalnych danych, zebranych przeze mnie, zabito z korpusu Hallera tylko 75 żołnierzy, liczba rannych i chorych zaś nie przewyższa tysiąca.

Zaopatrzenie inwalidów polskich.

Rozkazem ministerstwa spraw wojskowych w Warszawie z dnia 7 lutego b. r., zostały ujednostajnione tymczasowo aż do ostatecznego uregulowania przez Sejm polski pobory inwalidów w całem państwie polskiem.

Na podstawie tego rozporządzenia rozróżnia się pięć kategoryj inwalidów według stopnia niezdolności do zawodu, względnie do pracy wogóle:

Od 15 procent do 25 procent włącznie V. kategorya 25 marek.

Od 26 procent do 40 procent włącznie IV. kategorya 35 marek.

Od 41 procent do 60 procent włącznie III. kategorya 50 marek.

Od 61 procent do 80 procent włącznie II. kategorya 65 marek.

Od 81 procent do 100 procent włącznie I. kategorya 80 marek miesięcznie.

Inwalidzi I. i II. kategoryi otrzymują dla swoich rodzin następujące dodatki: na żonę (ślubną lub nieślubną) 20 marek, a na każde dziecko (ślubne lub nieślubne) 10 marek, najwięcej jednak 50 marek, o ile udowodnią, że ją utrzymywali przed wstąpieniem do wojska i o ile ta rodzina znajduje się w złych warunkach materyalnych. Zasiłki będzie się wypłacało miesięcznie z dołu.

Inwalida traci prawo do zasiłków przez śmierć, przez czas trwania kary ciężkiego więzienia, przez utratę obywatelstwa polskiego, przez wyjazd za granicę państwa polskiego, przez uchylanie się od leczenia, szkolenia, protezowania i t. d., lub rozmyślne przedłużanie tych zabiegów.

W najbliższym czasie zostanie w Krakowie zorganizowana generalna ekspozytura sekcyi opieki M. S. W. z zakresem działania na całą Galicyę i Śląsk, a po szczególnych okręgach wojskowych ekspozytury okręgowe, poczem wydane zostaną szczegółowe przepisy, celem wykonania powyższych zarządzeń. Przepisy te zostaną w najbliższym czasie opublikowane i wszyscy inwalidzi wezwani będą do przy należnych ekspozytur, celem rejestracyi i przedstawienia komisyi lekarsko-wojskowej.

Wszystkie dzienniki krajowe uprasza się o opublikowanie niniejszego komunikatu.

KRONIKA.

Kraków, 8 marca.

PRZED OBCHODEM KOŚCIUSZKOWSKIM. We wtorek, dnia 11 bm. odbędzie się o godzinie 4 popoł. w T. S. L. ul. św. Anny 5, II p. zebranie sekcyi odczytowej. Uprasza się gorąco o łaskawe przybycie panów i pań, mogących ofiarować swoją pomoc w zorganizowaniu bezpłatnych odczytów o Kościuszce dla najszerszej publiczności. Nie wątpimy, że doniosłość sprawy zainteresuje najszersze koła prelegentów. Biuro obchodowe przy ul. św. Anny 5, II p. codziennie jest czynne od 4—6.

USTAWA O STRÓŻACH DOMOWYCH. Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem wiceprez. Sarego posiedzenie subkomisyi dla rozpatrzenia ustawy o stróżach domowych. Po referacie radcy mag. dra Reinera i po wyczerpującej dyskusyi uchwalono resztę paragrafów [illegible] nazwy „stróż" na „dozorca domu".

O GDAŃSK. Zarząd główny T. S. L. wysłał do Warszawy na ręce misyi koalicyjnej i do Paryża następującą depeszę:

„Z uwagi, że Gdańsk był oderwany od naszego państwa w czasie drugiego rozbioru Polski, że jest on ośrodkiem terytoryum polskiego, że jest kluczem naszego systemu rzecznego i jedynym portem naszej Ojczyzny, Towarzystwo Szkoły Ludowej zwraca się z prośbą o interwencyę przed Kongresem pokojowym, aby zwrócono odradzającej się Polsce port ten i wybrzeże."

ZJAZD ARTYSTÓW PLASTYKÓW. Z Warszawy donoszą pod datą 7 bm.: Dnia 6 bm. o godzinie 11 rano rozpoczął się pierwszy zjazd artystów plastyków w sali Rady miejskiej, na który przybyło z górą kilkaset osób. Na sali oprócz mandatorów naszej sztuki widzieliśmy sporo pań i młodzieży, [illegible] Kilkadziesiąt osób wypełniło galeryę. Zjazd zagaił arch. Maryan Lalewicz, prezes komisyi organizacyjnej i do tymczasowego prezydyum powołał rektora Wojciecha Weissa z Krakowa i prof. Marcinkowskiego z Poznania. Następnie odczytano powitanie od Naczelnika Państwa, prezesa Rady ministrów [illegible] Zjazdu [illegible] ministerstwa robót publicznych, Konstanty Jakimowicz.

Po przerwie zabrał głos p. Lalewicz, wznosząc okrzyk na cześć Sejmu. Zapisał do prezydyum posła Tetmajera, za sekretarzy pp. [illegible], poczem p. Badowski zdał sprawozdanie z prac organizacyjnych komisyi Zjazdu i przedstawił projekt regulaminu. [illegible] Z kolei zabrał głos p. Tetmajer, [illegible] i wielkie znaczenie sztuki w dobie obecnej. Wreszcie p. Badowski zaznajomił zebranych z porządkiem Zjazdu. Dwa pierwsze posiedzenia w poniedziałek zamkną [illegible] „Colosseum" odbyła się koleżeńska wieczerza uczestników Zjazdu, która miała przebieg serdeczny i sympatyczny.

WIECZÓR OPEROWY urządza prof. Adama Ludwiga, który odbędzie się we wtorek, dnia 11 marca br. w sali Saskiej, obudził żywe zainteresowanie w [illegible]. Pozostałe bilety do nabycia w księgarni Eberta, ul. Sławkowska (Hotel Saski).

Z INSTYTUTU MUZYCZNEGO. W niedzielę, dnia 9 bm. odbędzie się poranek uczniów kl. p. O. Wasyliszyn. Początek o godzinie 11-tej. Wstęp za okazaniem programu.

AKADEMIA LITERATURY POLSKIEJ. Kazimierz Tetmajer na łamach „Kur. warsz." proponuje założenie „Akademii literatury polskiej", której celem byłoby:

Dać krajowi pisarzy najwyższej współczesnej kultury, dać pisarzom możność zdobycia wszystkiego, czego wymaga ich zawód, w kraju podnieść poziom piśmiennictwa, umożliwić szerszemu ogółowi wyższy rozwój psychiczny, nakoniec zdobyć dla stanu pisarzy autorytet i punkt centralny, jakiemi są dla fachowców uniwersytety i akademie artystyczne.

Organizacyę takiej akademii, która powstaćby winna z funduszów rządowych lub też z innych pod patronatem rządu, autor przedstawia jak następuje:

„Akademia taka obejmowałaby wykłady: literatury światowej w najobszerniejszem pojęciu, szczególnych literatur, historyi nie epokami, lecz systemem szkół średnich, ciąg historyi od początku aż do ostatnich dni, geografii, przyrody w jaknajszerszem i najknajdalej idącem pojęciu, filozofii, astronomii, historyi wszechsztuki (malarstwa, rzeźby, architektury, muzyki), odkryć i wynalazków, języków starożytnych (sanskrytu, łaciny, greki itd) i języków nowożytnych w najrozleglejszym zakresie, traktowanych w ten sposób, aby się wybranemi językami można było nauczyć się mówić i pisać, gramatyki krajowej i porównawczej, historyi, religii, pojęć prawnych, ekonomicznych, statystycznych, finansowych, bankowych, handlowych, rolnictwa, leśnictwa, ogrodnictwa, budownictwa itd. wraz z ogólną historyą rozwoju, pojęć zasadniczych medycznych wraz z ogólnemi pojęciami historyi medycyny, pojęć o wojskowości, marynarce, turystyce itd., dążąc do fachowego we właściwych dziedzinach, a na ogół encyklopedycznego wykształcenia człowieka, który się pragnie pisarstwu oddać. Jako ściśle fachowe wykłady uważałbym wykłady, dotyczące poezyi, dramatu i tragedyi, komedyi, libret i dramatów oraz komedyi muzycznych, powieści, noweli bajki itd."

Z kraju.

OSTATKI WE LWOWIE. Kronikarz „Gazety Lwowskiej" w następujący sposób kreśli wrażenie ostatniej nocy karnawałowej w bombardowanem mieście. Ostatnia noc karnawału, jakże różna od tych, które z czasów spokojnych wszyscy pamiętamy. Zamiast jasno oświetlonych ulic i okien w lokalach rozrywkowych i domach prywatnych, tu i ówdzie słabe tylko migają światła lamp naftowych, lub słabsze jeszcze płomyki świec i kaganków rozpraszają ciemności. Zamiast tonów orkiestry i fortepianów, przedzierających się na ulice miasta, cisza rozlega się wokoło! Cisza! Ależ tam u krańców miasta słychać nieustanne granie karabinów zwykłych i maszynowych, łoskot granatów ręcznych, min i demoniczne warczenie spiżowych brytanów: armat. Huk padających od czasu do czasu na miasto granatów i szrapneli, uzupełnia tę symfonię wojenną ostatniej nocy karnawałowej. Przechodzień przebiega szybko ulicami; jaki taki szepce pacierz, nadsłuchuje, zanim dalej ruszy w imię Boga.

DEWASTACYA LASÓW MIEJSKICH WE LWOWIE. Ogromne szkody w obecnej wojnie ponosi miasto wskutek zniszczenia lasów i budynków miejskich w okolicach Lwowa. Piękny las brzuchowicki został na znacznej przestrzeni wycięty do celów opałowych przez ludność, takssamo zdewastowano lasy w Biłohorszczy, Hołosku i Zubrzy, gdzie nadto zniszczyły walczące wojska leśniczówkę, wybudowaną niedawno kosztem kilkunastu tysięcy koron. W Brzuchowicach nadto zgorzały miejskie zabudowania, jak zakład kąpielowy, oraz kolonie wakacyjne. Według nadeszłych wiadomości ze wschodniej części kraju, również folwarki miejskie i lasy w Pniatynie, Błotni i Bryńcach są bardzo zniszczone. Szkody idą w setki tysięcy.

AGITACYA CZECHÓW W WOJSKU POLSKIEM. Korespondent warszawskiego „Kuryera polskiego" opowiada następujący autentyczny przykład agitacyi czeskiej wobec tych Polaków ze Spiża i Orawy, którzy zaciągnęli się pod polskie sztandary. W brygadzie strzelców podhalańskich pełni służbę ochotniczą wielu Spiszaków i Orawców. Między nimi także ppor. Lorencowicz z Kremachu na Spiżu. Otóż do tego pana porucznika przybył w ostatnich dniach lutego jego ojciec, gazda z Krempachu, w odwiedziny — za przepustką czeską, wystawioną pod datą 23 lutego 1919 r. w Nowej Białej przez czeskiego por. Oralcka. Na drugiej stronie tej przepustki pan Oralek pozwolił sobie wystosować do ppor. Lorencowicza list w języku niemieckim, który w dosłownym przekładzie brzmi następująco:

„Nieznany mi Panie Poruczniku! Radzę Panu, aby Pan tu powrócił i nie walczył przeciw własnej ojczyźnie, gdyż w przeciwnym razie nie mógłby Pan być tolerowanym w naszem państwie, a nawet musiałby Pan być ukaranym. Pańskie idee są fałszywe. Oralek Lt." — Porucznik Lorencowicz nie wdaje się, oczywiście, w dyskusyę z p. Oralckiem.

SKONFISKOWANE DOBRA WIELKIEGO KSIĘCIA POD CZĘSTOCHOWĄ. Pod Częstochową znajdują się obszerne dobra ziemskie „Blachownia" z hutą tej nazwy. Do dóbr tych, stanowiących własność b. wielkiego księcia rosyjskiego Michała Aleksandrowicza, (niedawno zamordowanego przez bolszewików) należy także kilka domów w Częstochowie. Huta „Blachownia" była dzierżawiona przez niemieckie Tow. „Laura" i „Królewska Huta". Obecnie dobra „Blachownia" zostały oddane pod zarząd państwowy, huta zaś i dzierżawiące ją Tow. pod administracyę przymusowe. Zarządcą państwowym jest inż. H. Kulakowski.

POLACY W GRODNIE. Od osób przybyłych w tych dniach z Grodna dowiadują się dzienniki warszawskie, że Niemcy zamierzają w Grodnie i w Suwałkach zostać jeszcze czas dłuższy. W obu tych miastach jednak urzędują już także komisarze Polacy i oficerowie, którzy wydają przepustki do Polski i bronią interesów Polaków. Pociągi niemieckie kursują z Grodna do Sokółki, gdzie się znajduje granica polsko-niemiecka. W Grodnie przebywa mnóstwo uchodźców, zbiegłych przed bolszewikami.

Ze świata.

NOWA EPIDEMIA W WIEDNIU. W Wiedniu szerzy się od kilku dni choroba zmiękczenia kości. Codziennie zgłaszają się dziesiątki ze sfer uboższych. Przyczyną złe odżywianie się ludności.

REGULARNA POCZTA POWIETRZNA W NIEMCZECH. Między Berlinem i szeregiem innych miast, jak Frankfurt na Menem, Lipsk i Hamburg, urządzono regularną pocztę powietrzną. Służbę tę pełnią dawne samoloty wojskowe.

NIEMCY WYCOFUJĄ WAGONY I LOKOMOTYWY Z GÓRNEGO ŚLĄSKA. Wychodząca w Katowicach „Gazeta ludowa" pisze: Gazety niemieckie z niedzieli donoszą: W celu uzyskania lokomotyw dla odstawienia pociągów towarowych odpadają od poniedziałku 3 marca do piątku 7 marca następujące 80 — ośmdziesiąt — pociągów osobowych itd.

Właśnie do 7 marca ma być granica Polski ustanowiona, a tu teraz jeszcze na łeb, na szyję skreśla się aż 80 — czyli prawie wszystkie — pociągi osobowe i to na liniach polskiej części Górnego Śląska! Zostaniemy więc prawie odcięci od świata, a to pięć dni mają starczyć na „uzyskanie lokomotyw dla odstawienia pociągów towarowych".

CO SŁYCHAĆ W ODESIE. „Odeskija Nowosti" donoszą: Wobec napływu uchodźców z całej Ukrainy i odcięcia dowozu stan żywnościowy miasta jest rozpaczliwy. Drożyzna jest niewiarygodna. W sprzedaży prywatnej pud nafty kosztuje 1.200 rb., świeca 8 rb., pud drzewa 18 rb. O chlebie kartkowym już zapomniano. Od szeregu dni nie wydają go wcale. Bułka, która kosztowała 4 kop., kosztuje teraz 4 rb. Dróbka kosztują 20 rb.

PRZESZŁO 7 MILIONÓW POLEGŁYCH. Wedle obliczeń generała Marcha, szefa sztabu generalnego armii Stanów Zjednoczonych, straty poniesione na polach walki przez 13 państw, które prowadziły wojnę, wynoszą 7.354.000 ludzi. Są to polegli i zmarli z ran. Rosya straciła 1.700.000 ludzi, Niemcy 1.600.000 ludzi, Francya 1.305.000 ludzi, Austro-Węgry 800.000 (?) ludzi, Anglia 706.000 ludzi, Włochy 460.000 ludzi, Turcya 250.000 ludzi, Belgia 102.000 ludzi, Bułgarya 100.000 ludzi, Rumunia 100.000 ludzi, Serbia i Czarnogóra 100.000 ludzi, Ameryka 50.000 ludzi.

JEŃCY NIEMIECCY PRACUJĄ W BELGII I FRANCYI. Z Londynu donoszą: Sekretarz państwa spraw wojennych Churchill oświadczył w Izbie gmin, że rząd angielski wysłał jeńców wojennych niemieckich do Francyi, Belgii, aby ich tam zatrudnić przy pracach około odbudowy kraju.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI
Wydawca:
RUDOLF OSMAN.

Z Drukarni Literackiej ul. Jagiellońska w Krakowie. Rządca drukarni L. K